نفت و انرژی

ظرفیت تولید روزان ۵ نفت خام ایران به ۳.۷ میلیون بشکه رسید

صنعت نفت ایران در دو سال گذشته با وجود تحریم‌ها و محدودیت‌های مالی و فناوری، ظرفیت تولید روزانه خود را ۲۸۵ هزار بشکه افزایش داده و به ۳ میلیون و ۷۱۵ هزار بشکه در مهر ۱۴۰۵ رسانده است. دستاوردی که با اجرای طرح‌های توسعه‌ای، احیای چاه‌ها و تقویت زیرساخت‌های تولید و فرآورش محقق شده است.

به گزارش زمان به نقل از شاتا صنعت نفت ایران در دو سال گذشته با وجود تداوم تحریم‌ها، محدودیت منابع مالی و فناوری و تنش‌های امنیتی، رشد قابل توجهی در ظرفیت تولید تجربه کرده است. ظرفیت تولید روزانه نفت خام کشور از ۳ میلیون و ۴۳۰ هزار بشکه در شهریور ۱۴۰۳ به ۳ میلیون و ۷۱۵ هزار بشکه در مهر ۱۴۰۵ رسیده است. این میزان افزایش، معادل ۲۸۵ هزار بشکه در روز و حدود ۸.۳ درصد است. همچنین، تولید نفت در مهر ۱۴۰۵ نسبت به مهر ۱۴۰۴، روزانه ۵۵ هزار بشکه افزایش یافته است.

از محورهای اصلی اقدام‌ها در این دوره می‌توان به فعال‌سازی ظرفیت‌های موجود، احیای چاه‌های کم‌بازده، توسعه میدان‌های مشترک و تقویت زیرساخت‌های فرآورش و انتقال اشاره کرد که همین منظور، طرح ضربتی افزایش ۲۵۰ هزار بشکه‌ای تولید روزانه نفت خام با اعتبار ۳ میلیارد دلار تعریف شده است که تاکنون ۷۰ هزار بشکه در روز از هدف آن محقق شده است. تأمین مالی این طرح از دو بخش انجام می‌شود: ۸۰ درصد از منابع صندوق توسعه ملی و ۲۰ درصد از منابع داخلی شرکت ملی نفت ایران.

قراردادهای توسعه میدان‌های آزادگان، آذر، چنگوله و بندرکهنه با مجموع سرمایه‌گذاری حدود ۱۲ میلیارد یورو تنفیذ شده‌اند. در بخش زیرساخت نیز قراردادهایی با بخش خصوصی برای ایجاد ظرفیت جدید فرآورش روزانه ۳۱۵ هزار بشکه امضا شده و مجموع ظرفیت فرآورشی واگذارشده به این بخش به ۴۳۰ هزار بشکه در روز رسیده است. همچنین، ۱۲۹ دکل حفاری در کشور فعال هستند و قرارداد تأمین خدمات ۲۰ دکل جدید به ارزش حدود یک میلیارد دلار برای حفر ۲۷۰ حلقه چاه امضا شده است.

با آغاز سرسیزی حمید بیورد در وزارت نفت که طی دو سال گذشته سکاندار شرکت ملی نفت ایران بوده، روند افزایش تولید نفت با تأکید بر تداوم برنامه‌های تولید و توسعه، تقویت سیاست‌های بازرگانی و فروش نفت، بازسازی نقاط آسیب‌دیده، جمع‌آوری گازهای مشعل و تسریع پروژه‌های آماده اقتتاح ادامه خواهد یافت. بیورد در اظهارات اخیر خود بر پیگیری جدی امور فروش نفت و ضرورت همدلی و تلاش مضاعف کارکنان تأکید کرده و خواستار تبدیل ظرفیت‌های کشور به فرصتی برای سازندگی شده است.

ادامه این مسیر به هماهنگی میان بخش‌های تولید، توسعه، فرآورش و فروش، تأمین مالی پایدار و استفاده از توان متخصصان داخلی وابسته است. این عوامل می‌توانند ظرفیت‌های ایجادشده را به تولید پایدار و درآمد قابل اتکا برای اقتصاد کشور تبدیل کنند.

تولید میعانات گازی پالایشگاه فجرجم ۵۰ درصد افزایش یافت

مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجرجم گفت: در نیمه نخست امسال یک میلیون و ۶۷۸ هزار بشکه میعانات گازی در این پالایشگاه تولید شد که در مقایسه با مدت مشابه پارسال ۵۰ درصد افزایش داشته است.

به گزارش زمان به نقل از شرکت ملی گاز ایران، حمید خدری با تأکید بر اهمیت رشد تولید میعانات گازی افزود: تحقق این افزایش ۵۰ درصدی در شرایطی رقم خورده که پالایشگاه همزمان اجرای پروژه‌های مهم تعمیرات اساسی را نیز در دستور کار داشته است که بیانگر توان فنی، برنامه‌ریزی دقیق و تلاش مستمر کارکنان در حفظ پایداری تولید است.

وی اعلام کرد: در این مدت، افزون‌بر تولید یک میلیون و ۶۷۸ هزار بشکه میعانات گازی، بیش از ۷ میلیارد و ۳۴۵ میلیون مترمکعب گاز و نزدیک به ۸ هزار تن گاز مایع (LPG) نیز تولید شده است. مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجرجم با اشاره به نقش نیروی انسانی متخصص در تحقق اهداف تولیدی تصریح کرد: هماهنگی میان بخش‌های عملیاتی، تعمیراتی و پشتیبانی و تعهد کارکنان به انجام وظایف، از عوامل مؤثر در تداوم تولید و پیشبرد پروژه‌های تعمیراتی بوده است.

خدری همچنین رعایت الزام‌های ایمنی، بهداشت و محیط زیست (اچ‌اس‌ای) را در کنار تحقق اهداف تولیدی ضروری دانست و بر اهمیت اجرای فعالیت‌های عملیاتی و تعمیراتی با رعایت استانداردهای ایمنی و صیانت از سرمایه انسانی و تجهیزات تأکید کرد. وی تداوم تولید پایدار در نیمه دوم سال را از مأموریت‌های مهم شرکت پالایش گاز فجرجم برشمرد.

اطلاعات ۴۴ میلیون نفر در حال راستی‌آزمایی است؛

هدفمندی یارانه‌ها با شناسایی خانوارهای نیازمند

رئیس سازمان برنامه از راستی‌آزمایی اطلاعات ۴۴میلیون نفر برای شناسایی نیازمندان و پرداخت هدفمند یارانه خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، پورمحمدی با اشاره به اقدامات انجام‌شده در حوزه هوش مصنوعی اظهار کرد: از دو سال پیش و با آغاز دولت، سازمان برنامه و بودجه با تأکید بر آموزش و توسعه سازوکارهای هوش مصنوعی، همه ظرفیت‌های کشور را به کار گرفت و این طرح را در یکی دو مدرسه به‌صورت آزمایشی اجرا کرد. وی افزود: از این پس می‌توانیم دستاوردهای این طرح را در اختیار همه مدارس و مجموعه آموزش‌وپرورش قرار دهیم. با استفاده از این ظرفیت، امکان سنجش استعداد دانش‌آموزان، شناسایی برخی مشکلات جسمی و آسیب‌های روحی و هدایت تحصیلی متناسب با توانایی‌های آنان فراهم می‌شود. رئیس سازمان برنامه و بودجه ادامه داد: همچنین می‌توان ابزارها و امکاناتی را که دانش‌آموزان به آنها دسترسی ندارند، از جمله تجهیزات آزمایشگاهی، به‌صورت مجازی و از طریق هوش مصنوعی در اختیارشان قرار داد. آموزش مسلمان و توجه به شرایط جغرافیایی و فرهنگی مناطق نیز از دیگر ظرفیت‌های این طرح است. پورمحمدی با اشاره به تنوع زبانی و جغرافیایی کشور گفت: می‌توان آموزش را متناسب با شرایط دانش‌آموزان روستایی و عشایری و همچنین دانش‌آموزانی که به زبان‌های ترکی، لری، ترکمنی، بلوچی و دیگر زبان‌ها صحبت می‌کنند، هدف‌گذاری و اجرا کرد. وی با بیان اینکه اقدامات شایانی در حوزه سلامت نیز در حال انجام است، تصریح کرد: در حوزه فرهنگ و زبان فارسی نیز دستگاه‌های مختلف با محوریت سازمان برنامه و بودجه همکاری می‌کنند تا زبان فارسی حفظ شود و به‌عنوان یکی از پایه‌های زبان هوش مصنوعی توسعه یابد. زبان فارسی میراثی است که گذشتگان برای ما حفظ کرده‌اند و در این مقطع تاریخی باید برای صیانت از آن تلاش کنیم. رئیس سازمان برنامه و بودجه در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به محدودیت منابع دولت گفت: هنر این است که منابع محدود یارانه به دست افراد نیازمند برسد، نه اینکه افراد ثروتمند نیز از آن بهره‌مند شوند؛ زیرا هرچه سهم بیشتری از منابع به افراد ثروتمند برسد، سهم کمتری به نیازمندان خواهد رسید. وی افزود: با همکاری دستگاه‌های مختلف، از جمله وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و همراهی وزیر ارتباطات، برای حدود ۴۴ میلیون نفر که از نظر دولت در گروه افراد نیازمند قرار دارند، پیامک ارسال شده است. این افراد پرسش‌نامه‌ای مربوط را تکمیل کردهاند و اطلاعات آنها در حال راستی‌آزمایی است. پورمحمدی تأکید کرد: پس از بررسی اطلاعات و شناسایی افراد نیازمند، یارانه به مشمولان واجد شرایط پرداخت خواهد شد.

ساخت صنعتی مسکن، راهکار مصون‌ماندن ساخت‌وساز از تورم

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه اقدامات صورت‌گرفته در حوزه صنعتی‌سازی مسکن با تکالیف قانون برنامه هفتم پیشرفت فاصله دارد، از ضعف هماهنگی بین‌بخشی میان وزارت راه و شهرسازی و وزارت صمت انتقاد کرد و خواستار تدوین صندوق‌های مالیاتی، تسهیلاتی و پیشگامی دولت در صنعتی‌سازی ساختمان‌های دولتی شد.

به گزارش زمان به نقل ازخانه ملت، صدیف بدری، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی در ارزیابی اقدامات صورت‌گرفته پیرامون تکالیف قانونی برنامه هفتم پیشرفت مبنی بر سهم حداقل ۱۵ درصدی صنعتی‌سازی در سازه‌های کشور گفت: متأسفانه تاکنون اقدامات بایسته، مطلوب و واقعی که مورد انتظار قانون‌گذار بوده، محقق نشده است. اگرچه کارهایی انجام شده، اما بیشتر در حد به‌کارگیری بخش اندکی از جزئیات صنعتی‌سازی در یک ساختمان بوده و هنوز «صنعتی‌سازی به معنای واقعی کلمه» در کشور پیاده‌سازی نشده است. وی با اشاره به اقدامات وزارت راه و شهرسازی در این حوزه افزود: در بعد فنی و تدوین مقررات، خوشبختانه از سال ۱۴۰۰ آیین‌نامه مربوطه و مبحث ۱۱ مقررات ملی ساختمان که چارچوب‌های فنی، اجرایی و جزئیات دقیق آن را مشخص کرده، تدوین و نهایی شده است. همچنین وزارت راه و شهرسازی در حوزه آموزش و صلاحیت‌دهی به طراحان، مهندسان و شرکت‌های حقوقی گام‌هایی برداشته است، اما این اقدامات به نقطه صددرصدی نرسیده است. وی مانع اساسی پیشرفت این حوزه را در ساختار اجرایی کشور دانست و تصریح کرد: چالش اصلی امروز، ضعف هماهنگی بین‌بخشی در دولت است. مشخصاً دو وزارتخانه «راه و شهرسازی» و «صمت، معدن و تجارت» باید پیشتاز این مسیر باشند؛ وزارت صمت باید از بعد راه‌اندازی کارخانجات تولیدات صنعتی و قطعات پیش‌ساخته پای کار بیاید و حمایت کند و در تخصیص تسهیلات و حمایت‌های زیرساختی، هماهنگی کامل برقرار شود؛ موضوعی که در حال حاضر با چالش رویه‌روست و نیازمند هم‌افزایی همه‌جانبه دستگاه‌هاست. عضو کمیسیون عمران مجلس با برشمردن اهداف و مزایای صنعتی‌سازی مسکن خاطرنشان کرد: اهدافی که کشورهای پیشرفته با صنعتی‌سازی به آن دست یافته‌اند شامل «ارزان‌سازی»، «ایمنی و تاب‌آوری مطمئن سازه‌ها»، «سریع‌سازی» و «صرفه‌جویی چشمگیر در مصرف انرژی» است. در شرایط اقتصادی فعلی کشور که با نوسان‌های شدید سالانه مواجه هستیم، هر چقدر سازنده بتواند پروژه را در سریع‌ترین زمان ممکن به اتمام برساند، از گزند تورم فزاینده در امان خواهد ماند و هزینه تمام‌شده برای مصرف‌کننده کاهش می‌یابد. بدری در پاسخ به سؤالی درباره امکان اجباری کردن صنعتی‌سازی در پروژه‌های ساختمانی گفت: در شرایط فعلی، الزام مستقیم در پروژه‌های ساختمانی شاید در کوتاه‌مدت پاسخگو نباشد، بلکه باید به سمت «فرازهای تشویقی» حرکت کنیم. وزارت امور اقتصادی و دارایی باید با همکاری وزارت راه و شهرسازی و وزارت صمت، مشوق‌های مشخص تسهیلاتی و مبالغ مالیاتی تعریف کنند تا هم تولیدکننده قطعات صنعتی و هم متقاضی ساخت، برای ورود به این روش انگیزه اقتصادی واقعی داشته باشند. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم تأکید کرد: بهترین نقطه آغاز این است که خود دولت در ساخت‌وسازهایی که متولی مستقیم آن است — از جمله ساختمان‌های دولتی و طرح‌های عمومی — پیش‌قدم شود و آن‌ها را کاملاً به شیوه صنعتی احداث کند. زمانی که مردم و سازندگان بخش خصوصی در عمل مشاهده کنند که یک پروژه با کیفیت بالا، بسیار ارزان‌تر، سریع‌تر و با مصرف انرژی کمتر ساخته شده است، خودبه‌خود با این جریان همراه خواهند شد. بدری در پایان با اشاره به اراده نظارتی مجلس تصریح کرد: خوشبختانه در مجلس شورای اسلامی و کمیسیون عمران فهم مشترک و اراده جدی برای پیشبرد این مهم وجود دارد. مستقدم ظرف یک افق ۱۰ ساله و طی دو برنامه ۵ ساله، می‌توان روش‌های نوین و صنعتی‌سازی را در کشور نهادینه کرد. با توجه به اینکه عملکرد احکام هفته اخیر قیمت‌ها در محدوده‌ای نسبتاً ثابت باقی مانده‌اند. از نظر او، این تغییر روند نشان می‌دهد که تزریق ارز دست‌کم در کوتاه‌مدت توانسته از ادامه افزایش قیمت‌ها جلوگیری کند.با این حال، او میان اثرگذاری کوتاه‌مدت و امکان حفظ این وضعیت در آینده تفاوت قائل است و معتقد است هنوز نمی‌توان با اطمینان گفت که نرخ ارز در همین محدوده باقی خواهد ماند. ندری در ادامه، نااطمینانی را یکی از مهم‌ترین مشکلات کنونی اقتصاد ایران می‌داند و می‌گوید چشم‌انداز تحولات پیش رو روشن نیست. به اعتقاد او، در شرایطی که تحریم‌ها، محاصره دریایی و خطر درگیری نظامی همچنان بر فضای اقتصادی سایه انداخته‌اند، انتظار تثبیت پایدار نرخ ارز چندان واقع‌بینانه نیست. او تأکید می‌کند که بانک مرکزی باید مدیریت انتظارات روانی را در اولویت قرار دهد و متناسب با ذخایر ارزی در اختیار خود، درباره زمان و میزان مداخله در بازار تصمیم بگیرد. به گفته این کارشناس، حتی اگر امکان تثبیت نرخ ارز در شرایط فعلی وجود نداشته باشد، می‌توان با مداخله‌های به‌موقع و حساب‌شده از شدت نوسانات کاست. چنین اقدامی می‌تواند مانع وارد شدن شوک‌های اضافی به اقتصاد شود و از انتقال بخشی از فشارهای بازار ارز به سطح عمومی قیمت‌ها جلوگیری کند. یکی از پرسش‌های اصلی درباره سیاست اخیر بانک مرکزی، امکان تداوم عرضه ارز در صورت ادامه فشارهاست. ندری در این باره می‌گوید اطلاعات دقیقی درباره میزان ذخایر ارزی بانک مرکزی در دست نیست و به همین دلیل نمی‌توان مشخص کرد که این سیاست تا چه زمانی قابلیت ادامه خواهد داشت.او معتقد است بانک مرکزی نمی‌تواند بدون توجه به منابع در اختیار خود، به مداخله در بازار ادامه دهد. به گفته ندری، تصمیم‌گیری درباره تزریق ارز باید با در نظر گرفتن میزان ذخایر و احتمال تداوم فشارهای اقتصادی انجام شود.این کارشناس در عین حال تأکید می‌کند که هدف مداخله ارزی لزوماً نباید تثبیت دائمی قیمت‌ها باشد. در شرایطی که عوامل سیاسی و اقتصادی همچنان بر بازار اثر می‌گذارند، کاهش دامنه نوسانات و جلوگیری از جهش‌های ناگهانی نیز اهمیت دارد. از نگاه ندری، مداخله اخیر بانک مرکزی فعلا توانسته است روند صعودی نرخ ارز را متوقف کند، اما مسئله اصلی این است که آیا سیاستگذار می‌تواند با توجه به منابع ارزی موجود و شرایط پیش رو، این روند را مدیریت کند یا خیر. او معتقد است پاسخ به این پرسش، بیش از هر چیز به میزان ذخایر بانک مرکزی، تداوم فشارهای خارجی و کیفیت مدیریت انتظارات در ماه‌های آینده بستگی دارد.

عقب‌ماندگی مزدی؛ شکافی که هر روز عمیق‌تر می‌شود

قفل شورای عالی کار بر دستمزد و عقب‌ماندگی مزد از تورم، معیشت کارگران را به بحران کشانده است.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، با گذشت بیش از یک ماه از مهلت قانونی و مصوبه‌ای که قرار بود ترمیم مزد کارگران را پیش از پایان شهریور تعیین‌تکلیف کند، هنوز جلسه‌ای رسمی برای بازنگری دستمزد و کمیته مزد تشکیل نشده است؛ روندی که به گفته نمایندگان کارگری و کارفرمایی، کارگران را در بن‌بست معیشتی و تولید را در آستانه فرسایش نیروی کار قرار داده است.

محمد رضا میرزایی، عضو شورای عالی کار از «شکاف عمیق میان حقوق دریافتی و هزینه‌های واقعی زندگی» سخن گفت و هشدار داد که نبود رضایت معیشتی، کارگران را حتی با وجود حقوق‌های بالاتر از کف وزارت کار، به سمت مشاغل دوم و سوم یا رها کردن محیط کار سوق داده است. به گفته وی، هزینه واقعی سبد معیشتی یک خانوار با میانگین ۳٫۳ نفر نباید کمتر از ۷۰ تا ۸۰ میلیون تومان باشد؛ رقمی که از ارقام رسمی بسیار فاصله دارد. برخی گزارش‌ها نیز برآورد کرده‌اند هزینه سبد معیشت خانوار کارگری از ۹۱ میلیون تومان فراتر رفته است. این در حالی است که شورای عالی کار در اسفند ۱۴۰۴، حداقل دستمزد کارگر مجرد را ۲۱ میلیون و ۸۲۵ هزار تومان و کارگر متأهل بدون فرزند را ۲۲ میلیون و ۳۲۵ هزار تومان تعیین کرد؛ با افزایش ۶۰ درصدی برای حداقل‌بگیران و ۴۵ درصدی برای سایر سطوح و حق مسکن ۳ میلیون تومانی. حتی با همین رقم، جهش قیمت ارز، طلا و کالاهای اساسی قدرت خرید کارگر به شدت کاهش یافته است. میرزایی با اشاره به پرسش رایج بسیاری از کارفرمایان که «چرا نیروی کار وارد محیط‌های کار نمی‌شود؟» پاسخ می‌دهد: «مهم‌ترین دلیل، دستمزد است. وقتی دستمزد پاسخگوی نیازهای اولیه نیست، کارگر محیط کار را رها می‌کند؛ یا به سمت بخش خصوصی می‌رود و یا مجبور می‌شود به دنبال شغل دوم و سوم باشد.» او تصریح می‌کند: «ما با کارگرانی روبه‌رو هستیم که سال‌هاست در یک محیط مشغول به کارند، اما به دلیل ناچاری، تمایل ندارند کار اول را رها کنند، لذا به دنبال شغل دوم و سوم می‌روند تا زندگی‌شان بچرخد.» به گفته این عضو شورای عالی کار، برخی کارفرمایان نیز برای حفظ نیروی کار، ناچار شده‌اند اضافه‌کار را دوبله کنند یا «سبد معاش» پرداخت کنند؛ اما مانع فرار نیرو شوند؛ راه‌حلی که خود، هزینه‌های تولید را بالا می‌برد و بنگاه را در فشار مضاعف قرار می‌دهد. مطالبه اصلی جامعه کارگری روشن است: تشکیل فوری جلسه شورای عالی کار. آغاز به کار کمیته مزد و اجرای بی‌کم‌وکاست مصوبه‌ای که با اتفاق آرا تصویب شده است. نمایندگان کارگری تأکید دارند که تغییر موضع یک مقام دولتی نمی‌تواند اجرای یک مصوبه قانونی را متوقف کند و وزارت کار باید نسبت به آن پایبند باشد.

نوسازی صنایع بدون تضمین بازار توجیه ندارد

معاون وزیر صمت با اشاره به وجود ۱۲ هزار واحد صنعتی قدیمی گفت: نوسازی و بازسازی این واحدها با اولویت صنایع دارای بازار و با هدف کاهش مصرف انرژی، افزایش بهره‌وری و تداوم تولید انجام می‌شود.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، فرشاد مقیمی، رئیس هیئت عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) با اشاره به ضرورت نوسازی و بازسازی صنایع کشور گفت: بیش از ۱۲ هزار واحد صنعتی در سراسر کشور وجود دارد که بیش از ۲۰ سال از زمان صدور پروانه بهره‌برداری آن‌ها می‌گذرد و می‌توانند از جمله گزینه‌های بررسی برای ورود به برنامه‌های نوسازی و بازسازی باشند. وی با بیان اینکه قدمت واحدهای صنعتی به‌تنهایی معیار کافی برای قرار گرفتن آن‌ها در فهرست نوسازی و بازسازی نیست، افزود: در انتخاب این واحدها باید بررسی شود که آیا در طول دوره فعالیت خود، اقدامات لازم برای نوسازی و بازسازی را انجام داده‌اند یا خیر. همچنین ماهیت فعالیت صنعتی، عمر مفید تجهیزات و ماشین‌آلات و چرخه عمر اقتصادی هر صنعت، از شاخص‌هایی است که در تعیین اولویت‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد.معاون وزیر صمت با اشاره به مبنای قانونی این برنامه اظهار کرد: نوسازی و بازسازی صنایع بر اساس اسناد بالادستی، از جمله قانون برنامه هفتم توسعه، در دستور کار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دارد و در این چارچوب، برخی رشته‌های صنعتی از جمله صنعت دارویی در اولویت قرار گرفته‌اند. مقیمی ادامه داد: سایر صنایع نیز با توجه به ظرفیت‌های موجود، پیش‌بینی‌های انجام‌شده و درخواست‌های ارائه‌شده از سوی واحدهای صنعتی، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و پس از انجام بررسی‌های کارشناسی، واحدهای واجد شرایط برای ورود به برنامه نوسازی و بازسازی انتخاب خواهند شد.رئیس هیئت عامل ایدرو، برخورداری از بازار و امکان تداوم فعالیت اقتصادی را از مهم‌ترین معیارهای انتخاب واحدهای صنعتی برای نوسازی و بازسازی دانست و تصریح کرد: نوسازی و بازسازی زمانی اثربخش خواهد بود که واحد صنعتی پس از اجرای طرح بتواند به فعالیت خود ادامه دهد و از ظرفیت لازم برای حضور در بازار برخوردار باشد. وی افزود: برای واحدهایی که با محدودیت بازار یا نبود تقاضای کافی مواجه هستند، صرف جایگزینی تجهیزات و ماشین‌آلات نمی‌تواند راهکار مناسبی باشد؛ در چنین شرایطی، ممکن است تغییر نوع فعالیت صنعتی، اصلاح ساختار تولید یا بازنگری اساسی در فرآیندهای تولید ضرورت پیدا کند.مقیمی با تأکید بر اینکه نوسازی صنایع صرفاً به بهره‌برداری تجهیزات و ماشین‌آلات محدود نمی‌شود، گفت: این برنامه علاوه بر نوسازی سخت‌افزاری، ارتقای فناوری، بهبود فرآیندهای تولید و نوسازی نرم‌افزاری را نیز شامل می‌شود. در برخی واحدها نیز لازم است روش‌ها و سازوکارهای تولید به‌صورت اساسی اصلاح شود تا زمینه افزایش بهره‌وری و تداوم فعالیت اقتصادی آن‌ها فراهم شود. معاون وزیر صمت درادامه، کاهش آلایندگی و بهینه‌سازی مصرف سوخت و انرژی را از دیگر اهداف برنامه نوسازی و بازسازی صنایع برشمرد و گفت: یکی از رویکردهای اصلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در این حوزه، ارتقای بهره‌وری انرژی در واحدهای صنعتی و کمک به کاهش تلاوزی انرژی کشور است.وی خاطرنشان کرد: اجرای هدفمند طرح‌های نوسازی و بازسازی، علاوه بر بهبود عملکرد واحدهای صنعتی و افزایش بهره‌وری، می‌تواند به کاهش مصرف انرژی و محدود کردن آثار زیست‌محیطی فعالیت‌های صنعتی نیز کمک کند.

نگاه روز

نااطمینانی؛ مسئله اصلی اقتصاد ایران

امیرعباس آذرموتد

اثرگذاری کوتاه‌مدت یا امکان حفظ این وضعیت در آینده تفاوت قائل است و هنوز نمی‌توان با اطمینان گفت که نرخ ارز در همین محدوده باقی خواهد ماند.

پس از جهش کم‌سابقه نرخ ارز و ثبت رکوردهای پی‌درپی قیمتی تا پیش از ۱۱ مهرماه، بانک مرکزی با عرضه اسکناس دلار به متقاضیان وارد عمل شد. روند فزاینده قیمت دلار به نحوی بود که در مدت زمانی کوتاه بیش از ۸۰ هزار تومان بر قیمت هر دلار افزوده شد. دلار که در ۱۹ مرداد ماه به ۱۸۵ هزار تومان رسیده بود در ۱۱ مهر ماه با نرخ ۲۶۷ هزار تومان معامله می‌شد. از آن زمان، نرخ ارز در محدوده ۲۶۰ هزار تومان باقی مانده است؛ اتفاقی که ارزیابی‌های متفاوتی درباره میزان اثرگذاری سیاست ارزی دولت به دنبال داشته است. کامران ندری، کارشناس حوزه بانکی و پولی، در گفت‌وگو با خبرآنلاین معتقد است نمی‌توان نقش مداخله بانک مرکزی را در توقف روند افزایشی قیمت‌ها نادیده گرفت؛ هرچند به گفته او، با توجه به نااطمینانی‌های موجود و نامشخص بودن وضعیت ذخایر ارزی، هنوز نمی‌توان درباره تداوم این وضعیت اطمینان داشت.ندری معتقد است مداخله اخیر بانک مرکزی در بازار ارز، دست‌کم در کوتاه‌مدت توانسته است روند افزایش قیمت دلار را متوقف کند؛ هرچند به گفته او، مشخص نیست این سیاست تا چه زمانی قابلیت ادامه داشته باشد و آیا می‌توان به تثبیت نرخ ارز در شرایط فعلی امیدوار بود. او با اشاره به عرضه اسکناس دلار از سوی بانک مرکزی می‌گوید نمی‌توان اثر این اقدام را در توقف روند صعودی نرخ ارز نادیده گرفت. به گفته ندری، تا پیش از ۱۱ مهرماه که مداخله بانک مرکزی انجام شد، قیمت ارز با شدتی بی‌سابقه افزایش می‌یافت و رکوردهای قیمتی پی‌درپی شکسته می‌شد. این تحلیل‌گر حوزه پولی و بانکی معتقد است اگر آن روند ادامه پیدا می‌کرد، احتمالاً نرخ ارز اکنون در سطوح بالاتری قرار داشت. از نظر این کارشناس، هرچند نمی‌توان تمام تغییرات بازار را صرفاً به سیاست بانک مرکزی نسبت داد، همزمانی مداخله ارزی با توقف افزایش قیمت‌ها، دلیلی است که نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن گذشت. ندری با اشاره به ماهیت نقاشا در بازار ارز توضیح می‌دهد که بخش قابل توجهی از تقاضا جنبه سوداگرانه دارد و بسیاری از مردم نیز برای حفظ قدرت خرید خود به بازار ارز مراجعه می‌کنند. در چنین شرایطی، تقاضا برای اسکناس اهمیت بیشتری پیدا می‌کند و عرضه مستقیم آن می‌تواند بر روند معاملات و قیمت‌ها اثر بگذارد. این کارشناس حوزه پولی با اشاره به شواهد موجود در بازار می‌گوید: «این اقدامات مؤثر بودند. یعنی شواهدی که ما داریم چیزی جز قیمت‌های بازار نیست که نشان می‌دهد اهداف بسنت محقق نشده و بانک مرکزی هم اقدام دیگری جز تزریق ارز به بازار را نداشته است.»او با اشاره به اظهارات مقام‌های آمریکایی درباره تشدید فشارهای اقتصادی علیه ایران می‌گوید نمی‌توان تحولات بازار ارز را جدا از این شرایط بررسی کرد. با این حال، به اعتقاد ندری، آنچه در عمل مشاهده می‌شود، توقف روند افزایشی نرخ ارز پس از مداخله بانک مرکزی است. عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق تأکید می‌کند که نمی‌توان ادعای بانک مرکزی درباره اثرگذاری این سیاست را به‌کلی نادیده گرفت. به گفته ندری، از نظر نظری نیز افزایش عرضه در بازار می‌تواند به کنترل قیمت‌ها منجر شود و آنچه در هفته‌های اخیر رخ داده، با همین منطق سازگار است. ندری در این باره می‌گوید نرخ ارز طی حدود دو ماه افزایش قابل توجهی را تجربه کرد، اما در سه هفته اخیر قیمت‌ها در محدوده‌ای نسبتاً ثابت باقی مانده‌اند. از نظر او، این تغییر روند نشان می‌دهد که تزریق ارز دست‌کم در کوتاه‌مدت توانسته از ادامه افزایش قیمت‌ها جلوگیری کند.با این حال، او میان اثرگذاری کوتاه‌مدت و امکان حفظ این وضعیت در آینده تفاوت قائل است و معتقد است هنوز نمی‌توان با اطمینان گفت که نرخ ارز در همین محدوده باقی خواهد ماند. ندری در ادامه، نااطمینانی را یکی از مهم‌ترین مشکلات کنونی اقتصاد ایران می‌داند و می‌گوید چشم‌انداز تحولات پیش رو روشن نیست. به اعتقاد او، در شرایطی که تحریم‌ها، محاصره دریایی و خطر درگیری نظامی همچنان بر فضای اقتصادی سایه انداخته‌اند، انتظار تثبیت پایدار نرخ ارز چندان واقع‌بینانه نیست. او تأکید می‌کند که بانک مرکزی باید مدیریت انتظارات روانی را در اولویت قرار دهد و متناسب با ذخایر ارزی در اختیار خود، درباره زمان و میزان مداخله در بازار تصمیم بگیرد. به گفته این کارشناس، حتی اگر امکان تثبیت نرخ ارز در شرایط فعلی وجود نداشته باشد، می‌توان با مداخله‌های به‌موقع و حساب‌شده از شدت نوسانات کاست. چنین اقدامی می‌تواند مانع وارد شدن شوک‌های اضافی به اقتصاد شود و از انتقال بخشی از فشارهای بازار ارز به سطح عمومی قیمت‌ها جلوگیری کند. یکی از پرسش‌های اصلی درباره سیاست اخیر بانک مرکزی، امکان تداوم عرضه ارز در صورت ادامه فشارهاست. ندری در این باره می‌گوید اطلاعات دقیقی درباره میزان ذخایر ارزی بانک مرکزی در دست نیست و به همین دلیل نمی‌توان مشخص کرد که این سیاست تا چه زمانی قابلیت ادامه خواهد داشت.او معتقد است بانک مرکزی نمی‌تواند بدون توجه به منابع در اختیار خود، به مداخله در بازار ادامه دهد. به گفته ندری، تصمیم‌گیری درباره تزریق ارز باید با در نظر گرفتن میزان ذخایر و احتمال تداوم فشارهای اقتصادی انجام شود.این کارشناس در عین حال تأکید می‌کند که هدف مداخله ارزی لزوماً نباید تثبیت دائمی قیمت‌ها باشد. در شرایطی که عوامل سیاسی و اقتصادی همچنان بر بازار اثر می‌گذارند، کاهش دامنه نوسانات و جلوگیری از جهش‌های ناگهانی نیز اهمیت دارد. از نگاه ندری، مداخله اخیر بانک مرکزی فعلا توانسته است روند صعودی نرخ ارز را متوقف کند، اما مسئله اصلی این است که آیا سیاستگذار می‌تواند با توجه به منابع ارزی موجود و شرایط پیش رو، این روند را مدیریت کند یا خیر. او معتقد است پاسخ به این پرسش، بیش از هر چیز به میزان ذخایر بانک مرکزی، تداوم فشارهای خارجی و کیفیت مدیریت انتظارات در ماه‌های آینده بستگی دارد.

zamanagahi@chmail.ir

محک
مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان